

Rusznayák et.
IV

SZIGORUAN BIZALMAS!

A Magyar Tudományos Akadémia 1954. május 15-én, szombaton
d.e. 11 órakor megtartott 4. számú elnökségi ülésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Rusznayák István elnök, Osztrovszki György főtitkár,
Gombás Pál és Ligeti Lajos alelnökök,
Erdey-Grúz Tibor, Hevesi Gyula, Lukács György és
Straub F. Brunó elnökségi tagok,
Németh Gyula, Fogarasi Béla, Manninger Rezső, Maucha
Rezső, Verő József, Mihailich Győző és Schulek Ele-
mér osztályelnökök.

Kimentették magukat: Molnár Erik és Novobátczy Károly elnökségi
tagok.

Külföldön tartózkodik: Alexits György elnökségi tag és Riesz Fri-
gyes osztályelnök.

Meghívott valamennyi napirendi ponthoz: A MDP Országos Központja
részéről Juhász István elvtárs, az Akadémia Pártbizottsá-
gának részéről: Kónya Sándor elvtárs, Molnár Béla szerve-
zési főcsoportvezető.

A 2. napirendi ponthoz: Patkós Lajos, a Személyzeti Osztály veze-
tője.

Napirend:

1./ Beszámoló a március és április hónapban végzett munkáról.

Előadó: Osztrovszki György főtitkár

2./ Beszámoló az Akadémia kádermunkájáról.

Előadó: Rusznayák István elnök

3./ Jelentés a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról.

Előadó: Tolnai Gábor, a TMB titkára

4./ Javaslat a Tudós-Klub felállítására

Előadó: Rusznayák István elnök

5./ Jelentés a Nagygyűlés előkészületeiről.

Előadó: Osztrovszki György főtitkár

6./ Egyebek.

Rusznayák István elnök üdvözli az Elnökség megjelent tagjait és
az ülést megnyitja.

Napirend előtt felkéri Schulek Elemér osztályelnököt és Hevesi
Gyula elnökségi tagot a jegyzőkönyv hitelesítésére.

1./

Rusnyák István elnök felkéri Osztrovszki György főtitkárt a március és április havi munkáról szóló beszámoló megtartására.

Osztrovszki György főtitkár az alábbiakban számol be a március és április hónapban végzett munkáról.

Az osztályok munkájában középpontjában a távlati tudományos terv előkészítése állott, valamint a Nagygyűlés előadásainak, rezüméinek elkészítése, illetőleg fordítottatása.

Az aspiránsfelvételek lebonyolódtak az osztályokon. Valamennyi osztály foglalkozott a hozzájuk tartozó ösztöndíjasok munkájának ellenőrzésével.

I. Osztály.

Az osztály résztvett a debreceni akadémiai napok megrendezésében. Az osztály viszonylatában az akadémiai napokon végzett munka - a tudományos politikai beszámolók és viták kivételével - sikorültnek mondható és megismétlése kívánatos.

Megkezdtek munkájukat az osztály által szervezett új fő-és albizottságok: a Könyvtártudományi Főbizottság, az Irodalomelméleti, Színháztudományi, stb. albizottságok. Az eddigi tapasztalatok alapján az Irodalomelméleti Albizottságot meg kell erősíteni.

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság megvitatta irodalomtörténetírásunk eredményeit és fogyatékosait. A Társaság keretében Tolnai Gábor felolvasást tartott Szenczi Molnár Albertről.

II. Osztály.

Az osztály felmérte a történettudomány, a filozófia, a pedagógia és jogtudomány eddigi eredményeit és hiányosságait, a földrajztudomány beszámolt az osztályvezetőség előtt. A régészeti, művészettörténeti és közgazdasági bizottság könyvtárakat rendszert.

Megalakultak a Filozófiai és Közgazdaságtudományi Főbizottság albizottságai, ezek eredményes működtetése a következő időszak feladata lesz.

A debreceni akadémiai napok hiányossága volt a gyenge osztálytitkári referátum. Mátrai elvtárs előadása igen jó volt, Gunda és Kádár professzorok előadásai komoly, elmélyült kutatásról számoltak be.

Jánossy Lajos akadémikus "A jelenkori fizika alapkérdései és annak filozófiai vonatkozásai" címmel tartott előadást a Filozófiai Bizottság rendezésében, amelyet értékes vita követett.

III. Osztály.

Az osztály vezetősége megvitatta az Alkalmazott Matematikai Intézet és a céltámogatott matematikai intézetek 1954. évi kutatási tervét, valamint a Csillagvizsgáló Intézet 1953. II. félévi átdolgozott időszaki jelentését.

A Fizikus Főbizottság megvitatta a Debreceni Fizikai Kutató Intézet kutatási, beruházási és létszám javaslatait és felszólította az intézetvezetőt az intézet fejlesztési tervének kidolgozására.

A Csillagászati Tudományos Tanács a Csillagvizsgáló Intézetben megindítandó rádiócsillagászat problémáit vitatta meg. A vita alapján egy munkabizottság kidolgozza a rádiócsillagászat részletes problémáit. A Tudományos Tanács foglalkozott a "Csillagok keletkezése, különös tekintettel Ambarcumjan vizsgálataira" c. ankét értékelésével is.

IV. Osztály.

Az osztály április 26-27-én rendezte a kecskeméti akadémiai napokat. Feltárták a Duna-Tisza köze mezőgazdasági termelése fejlesztésének problémáit és segítséget nyújtottak azok megoldásához. Az előadások középpontjában a talaj termőképességének fokozása, a takarmánytermelés és állattenyésztés fejlesztése, valamint a történelmileg kialakult belterjes kertészeti termelés rekonstrukciója állt. Az előadásokat élénk vita követte, amely mind a kutatás, mind a gyakorlat számára igen hasznos volt. Az előadások 350-350 főnyi hallgató részvételével folytak le.

Felülvizsgálta az osztályvezetőség az Állategészségügyi Kutató Intézet Tudományos Tanácsának eddigi munkáját és az Intézet tematikájának felülvizsgálatával kapcsolatban módosításokat javasolt.

Az osztály elkészítette a takarmányalap kiszélesítésének problémáival foglalkozó kongresszus 1954. évi tematikáját.

Kiemelkedő rendezvény volt az "Erdő-és mezőgazdasági növényföldrajzi és termőhelytérképezési ankét", amelynek jelentősége, hogy ismertette a német erdőtipológiai módszereket a hazai térképezés felhasználására.

V. Osztály.

Az osztályvezetőség látogatást tett a debreceni Orvostudományi Egyetemen. Az ott felmerült problémák elintézését folyamatba tették.

Átnézte és megvizsgálta az osztály azokat a témajavaslatokat, amelyeket az Egészségügyi Minisztériummal együtt az új Koordinációs Bizottságban meg szeretnének tárgyalni.

Az osztály összesítette azokat az értékeléseket, amelyeket az osztály bizottságai az 1950-től mostanig terjedő kutatómunka értékelésével kapcsolatban adtak. Ezekből az értékelésekből igen sok fontos adat került napvilágra: egyes területeken, mint az élettan, mikrobiológia, kísérleti kórtan és morfológia néhány ága - szép eredmények születtek. Komoly elmaradás mutatkozik azonban az egészségtudomány, traumatológia és kísérleti biológia területén.

VI. Osztály.

A Méréstechnikai Főbizottság a Vizgépek Tanszéken helyszíni ülés keretében foglalkozott a Tanszéken folyó méréstechnikai kutatásokkal. A Főbizottság a kutatások irányával egyetértett, azonban figyelembe véve az egyes tanszéki látogatások során tapasztaltakat megállapította, hogy tanszékeink és kutató intézeteink nem fordítanak kellő gondot a más intézetekben elért eredmények átvételére és az anyagi eszközök, valamint idejük legnagyobb részét egyéb helyeken már lezárt eredmények, vagy műszerek újbóli kutatására fordítják. A Főbizottság szerint az Akadémiának feltétlenül foglalkoznia kell az országban folyó kutatások koordinálásával a parallel kutatások megakadályozására.

Április hónap folyamán került sor Hornung Andor kandidátus doktori disszertációjának megvédésére. A disszertáció alapját a "Forgácsolás elmélete" c. egyetemi tankönyv képezte. A munka számos részleteredménye értékesnek tekinthető és komoly szolgálatot tesz az iparnak.

VII. Osztály.

Osztályvezetőségi ülés foglalkozott az Akadémiai Központi Kémiai Kutató Intézet szervezési problémáival és egyetértettek annak osztályonként való megalakításában.

Foglalkozott az osztály az 1953. évi akadémiai témákról szóló beszámoló jelentésekkel és úgy döntött, hogy csak a kiválasztott 10 témával fog az osztályvezetőség továbbra is foglalkozni, azokat irányítja és ellenőrzi, a többi témákat részben a bizottságok, részben az illetékes minisztérium ellenőrzésére bizza.

Ellenőrző látogatást végzett a Fizikai-Kémiai Bizottság az ELTE Általános Kémiai Intézetében. A látogatás eredménye az intézetek közötti szorosabb tudományos együttműködés kialakítása volt.

Külföldi kapcsolataink.

/március-április/.

Kiküldetések:

Szovjetunióba utazott

Hetényi Géza akadémikus 1 hónapra korm.vonal Lakó György lev. tag 9 napra a Finn-ugor konferenciára, Fülep Ferenc Ethnográfiai és Régészeti Konferenciára,

Csehszlovákiába

Rusznják István, Manninger Rezső, Novobátzky Károly és Molnár Béla a Csehszlovák Tudományos Akadémia Nagygyűlésére,

Imre Samu és Kálmán Béla tanulmányutra KKI vonalon, a Magyar Nyelvatlasz adatgyűjtési munkálataira

Hilvert Elek és Bozsó László Építészeti Fapiari Kongresszusra.

Lengyelországba

Bözsöny Dénes és Kalmár Gyula a hordalékmozgás és hidrológiai kérdések tanulmányozására

Bulgáriába

Fekete Lajos turkológiai tanulmányutra

Romániába

Szűcs Miklós a petrolkokszyártás technológiájának tanulmányozására

Kínába

Turán Pál előadások tartására, tapasztalatcserére

Német Demokratikus Köztársaságba

Kappel László a műanyagipari kérdések tanulmányozására,

Kreybig Lajos és Stefanovits Pál a Talajtani Konferenciára,

Bárány Nándor és Máray Zsolt Jénába Optikai Munkaértekezletre

Gáspár Rezső, Jánossy Lajos és Hoffmann Tibor Fizikus Kongresszusra

Angliába

Budó Ágoston, Szigeti György és Nagy Endre Lumineszcencia Kongresszusra

Olaszországba

Wald Béla, Uhereczky Endre és Holop Ferenc Radiológiai Kongresszusra és Kiállításra

Algírba

Mosonyi Emil és Oroszlány István Hidrológiai Kongresszusra

Belgiumba

Mancha Rezső és Lenyei József Ipari Víz tisztítási Kongresszusra /Liege/

Vendégeink

Szovjetunióból:

P.I.Nyikityin fizikus,
V.V.Szerpinszki kémikus,
A.Makarevits fiziológus

Csehszlovákiából

Karel Havlicsek a dokumentációs szolgálat kérdéseinek tanulmányozására.

Josef Cabelka házastési kérdések tanulmányozására.

Romániából

Marius Nasta akadémiai levelező tag tudós specialista

Saragea Marcel kórtanprofesszor

Bulgáriából

Ignat Emanuilov Igov akadémiai levelező tag aminosavak, vitaminok, antibiotikumok tanulmányozására.

NDK-ből

Üdülésre KKI vonalon a Wohlgemuth házaspár

Angliából

I.D.Bernal fizikus.

Bejelentések.

1./ Bárány Nándor akadémiai levelező tag 1954. április 12-én tartotta székfoglalóját "Forgó pentatükör, mint optikai mikrométer" címmel.

2./ Kardos Tibor akadémiai levelező tag 1954. április 19-én tartotta székfoglalóját "Az Argirus-Széphi-tória" címmel.

Elnökség tagjai a fõtitkári beszámolót az alábbi kiegészítésekkel fogadják el:

Határozat:

1./ Az I. Osztály vezetõsége tárgyalja meg a debreceni Akadémiai napok alkalmával elhangzott vitát Lakó György és Sulán Béla elvtársak között, és amennyiben szükségesnek tartja, rendeljen el ez ügyben vizsgálatot.

Felelõs: Németh Gyula osztályelnök.

2./ A fõtitkári beszámolót a jövõben a többi anyaggal együtt előre ki kell küldeni az Elnökség tagjainak.

Felelõs: Osztrovszki György fõtitkár

3./ Az Elnökség felkéri a Külügyminisztériumot, hogy a külföldrõl érkező szaktanácsadók itteni munkájának jobb elõkészítése végett idejében tájékoztassa az Akadémiát az érkező szaktanácsadó személye, munkaterülete és a tudományos munkájához szükséges eszközök, könyvek, stb. beszerzése felõl.

Felelõs: Osztrovszki György fõtitkár.

4./ Az Elnökség elfogadja Bárány Nándor akadémiai levelezõ tag 1954. április 12-én "Forgó pentatükör, mint optikai mikrométer" és Kardos Tibor akadémiai levelezõ tag 1954. április 19-én "Az Árgirus-széphistória" címmel tartott székfoglaló elõadását és részükre az oklevél kiadását elrendeli.

Felelõs: Rusznyák István elnök.

2./ Beszámoló az Akadémia kádermunkájáról.

Rusznyák István elnök bevezetésképen elmondja, hogy a beszámolót azért hozták elnökségi ülés elé, hogy az Akadémia kádermunkájának eredményeit és hiányosságait feltárják az Elnökség tagjai elõtt. Az itt elhangzó vita alapját fogja képezni a kádermunka megjavításának.

Lukács György elnökségi tag nem ért egyet a beszámoló azon részével, melyben az a filozófus közép-káderek és fiatal kutatók hiányával foglalkozik.

Németh Gyula osztályelnök nagyon örül annak a fejlõdésnek, amit a kádermunkának ilyen - aránylag széleskörû - megtárgyalása jelent, de a beszámoló formáját nem tartja szerencsésnek. Helyesebbnek tartaná az osztály területén felmerült személyi kérdéseket kisebb körben megtárgyalni.

Schulek Elemér osztályelnök véleménye szerint helyesebb lenne, ha az osztály területéhez tartozó egyes tudósokat érintõ - sokszor igen súlyos - vádak az osztályvezetõség elõzetesen kivizsgálná és csak akkor kerülnének be a jelentésbe, ha alaposaknak bizonyulnak. Szeretné, ha az Elnökség megegyezõen megvizsgálná a külföldi publikáció feltételeit.

Fodor Gábor és Szabó Zoltán minden esetben kértek engedélyt az osztályvezetõségtõl a külföldi publikálásra, amit meg is kaptak. Ezt egyrészt indokolja az is, hogy az Acta Chimicának nincsen határozott profilja, amit sok esetben a külföldiek is hiányoltak. A kémiai tudomány elég szétágazó és külföldi folyóiratokban mód nyílik arra, hogy az illetõ

tudományterületet reprezentáló folyóirat közölje a szakterületébe vágó cikkeket. A kozmopolitizmus vádja tehát nemcsak az említett két akadémikust, hanem a VII. Osztály egész vezetőségét illeti.

A Müller Sándor akadémikussal kapcsolatos problémát az osztályvezetőség nem tárgyalta, mert nem tudták, hogy nem az Elnökség hatáskörét sértik-e ezzel.

A beszámoló említi, hogy a VII. Osztály vezetősége elhanyagolja a tudósokkal való foglalkozást, különösen a bírálathoz hiányzik. Ezzel szemben az osztályvezetőség igen élesen bírálta az osztály tagjait, amikor az új tagajánlásokat tárgyalták. Megállapította az osztályvezetőség azt is, hogy Schay Géza nemcsak tudományos szempontból egyike a legkiválóbb akadémikusoknak, hanem azért is, mert mindig élesen bírál. A VII. Osztály vezetősége tehát nem zárkózik el az igazságos kritikától.

A beszámoló egyébként helyes kezdeményezésnek bizonyult, az abban felvetett problémákat az osztályvezetőség meg fogja tárgyalni.

Hevesi Gyula elnökségi tag szintén örömmel üdvözli azt a kezdeményezést, amit ez a beszámoló jelent. A beszámoló azonban nincsen jól előkészítve és nem elég tárgyilagos. Javasolja, hogy az elnökség az egyes osztályokkal egyetértésben dolgozza át részleteiben a jelentést. A beszámoló első határozati javaslatával egyetért, de helyesnek találná, ha a szűkebbkörű elnökség 2-3 elnökségi tag bevonásával nemcsak a személyi kérdéseket is megvitatná.

A külföldi publikációk kérdésével kapcsolatban az a véleménye, hogy nem kell elzárkózni a nyugati közlések elől, különösen akkor nem, ha prioritásról van szó. Nyugaton is van haladó értelmiség és ha jó cikkeket közlünk nyugaton, az becsületet szerez a magyar tudománynak.

Straub F. Brunó elnökségi tag véleménye szerint az egyes külföldi közlés még nem nevezhető kozmopolitizmusnak. De ha tömegében és egyoldalúan csak nyugaton kívánnak publikálni tudósaink, az már kimeríti a kozmopolitizmus fogalmát.

Meg kell vizsgálni, hogy ebből a szempontból a VII. Osztály akadémikusai nem egyoldalúak-e. A kozmopolitizmus elleni harcot nem lehet határozatokkal szabályozni. De kívánatos és szükséges a Magyarországon való publikálás és a szovjet tudomány megismerése.

A beszámoló - mint minden ilyen jelentés - hiányos, nem 100 %-ig ki-vizsgált eseteket hoz példának. De élénkebbé teszi a vitát, mintha nem közölt volna konkrét eseteket.

Az anyagnak az aspiránsképzéssel foglalkozó része nem kielégítő. Nem megfelelő az aspiránsképzés kerete és tervezése. Sajnálatos, hogy nem a szükséglet, hanem az adottságok döntenek el a keretszámokról. Fontos, hogy az egyes osztályok előre tanácskozzák meg az aspiránsképzés szükségleteit. Az anyag nem hangsúlyozza, hogy a tanszékek és kutató intézetek vezetői véleményének nincsen elég súlya az aspiránsok kiválasztásánál. Kívánatos lenne, hogy a jövőben jobban érvényesüljön azoknak az ajánlása, akik éveken át együtt dolgoztak az aspiránsjelöltekkel.

Gombás Pál akadémikus több óvatosságot javasol a kozmopolitizmus meghatározásánál, mert szerinte komoly visszhangja támadhat az elhangzott beszámoló néhány pontjának.

Megjegyzi, hogy a TMB soha nem volt intézetében, így nem érti, hogyan tudják, hogy ő kimagaslóan jól foglalkozik aspiránsaival.

Erdey-Grúz Tibor akadémikus örömét fejezi ki, hogy az Akadémia elnöksége az Akadémián folyó kádermunkával ilyen behatóan foglalkozik. Fontos, hogy a tudósok között megfelelő szellemet alakítsunk ki és megteremtjük a tudományos munkához szükséges megfelelő feltételeket. Tudományos életünkben a kritika és önkritika nincsen eléggé kifejlődve. Egészséges tudományos élet csak úgy alakulhat ki, ha bátran bírálunk. A VII. Osztály vezetője a külföldi publikálás területén ugylátszik olyan liberalizmust tanúsított, amely már a kozmopolitizmus határát surcálja. Amennyiben az osztálytitkár erre a szűkebb elnökség figyelmeztette és ő mégsem tárgyalta meg a kérdést az osztályvezetőséggel, komoly hibát követett el.

A beszámoló összeállításához helyes lett volna, ha az elnökség ismeri az osztályvezetőségek álláspontját, még ha azzal nem is ért egyet. Vigyázni kell arra is, hogy a beszámoló megállapításait és az itt elhangzó vitát a résztvevők diszkrétan kezeljék, mert egyes - a jelentésből kiragadott-mondatok az anyag egész ismerete nélkül könnyen félreértésekre adhatnak alkalmat. Az Elnökség határozza meg, hogy az anyag kivel közölhető. Fontos, hogy a jövőben az osztályok, osztályvezetőségek többet foglalkozzanak káderekérdésekkel, ehhez kéri az Elnökség segítségét.

Fogarasi Béla osztályelnök véleménye szerint a beszámoló sok helyes megállapítása mellett van egy módszertani hiányossága is, amennyiben nem egységes koncepció szerint készült, és némileg adatgyűjtemény jellege van. A beszámoló kijavítása nem történhet úgy, hogy néhány megjegyzést fűznek hozzá. Ki kell dolgozni azokat az alapelveket, amelyek köré az egész anyagot csoportosítani lehet. Nem szabad elfeledkezni arról sem a káderekérdések tárgyalásánál, hogy az Akadémia elsősorban az akadémikusok, a tudósok összessége. Meg kellene vizsgálni, melyek azok a területek, ahol hiány van akadémikusokban és ezekre kellene javaslatot tenni. A Szovjetunióban nemrégiben hatalmas arányban növelték az akadémiai tagok számát. A II. Osztály zártülésén a közelmúltban felmerült az a probléma, hogy a társadalomtudományok nagy feladatainak elvégzéséhez nincsen elégszámú akadémikus. Vannak szakterületek / pl. a pedagógia/, ahol egyáltalán nincsen akadémikus. A káderekérdések egyik legfontosabb feladata felkutatni azokat a tudósokat, akikből 1-2 év múlva akadémikus lehet.

Az Akadémia nem képes az egész országot átfogó káderekérdések intézésére. De döntő feladata, hogy minél nagyobb számban legyenek saját intézetei, ahol tudományos kádereket nevelhet. A káderekérdést nem lehet a tudományos kérdésektől elszigetelve tárgyalni, ahogyan ezt a jelentés teszi. Nem tartja helyesnek a "középkáder" és "sztár-rendszer" kifejezések használatát.

A Személyzeti Osztály munkájáról szóló rövid szakaszt nem tartja helyesnek. Az osztály működése és tevékenysége ellen sok jogos és nem jogos panasz és kifogás merült fel. Erről a jelentés nem számol be. Nem foglalkozik továbbá a Személyzeti Osztály feladataival sem. A beszámolót sokkal alaposabban kellene elkészíteni.

A külföldi publikációk kérdését ismét precizizálni kell, mert előfordulhat ugyan, hogy valaki azért publikál külföldön, mert lebecsüli a hazai publikáció jelentőségét, de történhet jóhiszeműen is. Ezt egységes elvek szerint javasolja szabályozni.

A külföldi publikációk kérdését ismét precizizálni kell, mert előfordulhat ugyan, hogy valaki azért publikál külföldön, mert lebecsüli a hazai publikáció jelentőségét, de történhet jóhiszeműen is. Ezt egységes elvek szerint javasolja szabályozni.

A külföldi publikációk kérdését ismét precizizálni kell, mert előfordulhat ugyan, hogy valaki azért publikál külföldön, mert lebecsüli a hazai publikáció jelentőségét, de történhet jóhiszeműen is. Ezt egységes elvek szerint javasolja szabályozni.

Rusznayk István elnök az alábbiakban foglalja össze a vita eredményét: Egyetért Németh akadémikussal abban, hogy a személyi kérdéseket kisebb körben beszéljék meg, de a megbeszélés eredményét szeretné elnökségi ülés elé hozni. Meg kell találni a módját annak, hogy a jelentés elfogadható legyen, a benne foglalt bírálatok igazságosak és megfeleljenek a valóságnak. Helyes lenne, ha osztályonként 2-3 tag, akik jól ismerik az osztály helyzetét megbeszelnék az osztályra vonatkozó problémákat és így kijavítanák az illető részt. Akkor azután helyes, ha az osztályvezetőség is megtárgyalná a főkérdéseket. Nem helyes, hogy a személyi kérdéseket nem beszéljük meg nyíltan. Örvedetes, hogy az anyag felháza az értekezletet, az elnökség tagjait önbírálatra készítette; ezzel fő célját elérte.

A kozmopolitizmus kérdésében az a véleménye, hogy lehet ugyan újabb elnökségi határozatot hozni a publikációkról, de az osztályoknak jobban kell éreznük felelősségüket ezen a téren. Hogy Szabó Zoltán nem közölt cikkeket külföldön az Akadémia illetékes szerveinek engedélye nélkül, ez még nem jelenti azt, hogy helyesen járt el. Ez azt jelenti, hogy ő főleg a nyugaton való közlést tartja kívánatosnak. Fodor Gábor éppen most járt nála és önkritikát gyakorolt az ezen a téren elkövetett hibájáért, ami annál örvedetesebb, mert Fodornek már megjelentek cikkei a Szovjetunióban is. Actáinkat fel kell fejlesztenünk és ez csak úgy történhet, ha a jó cikkeket nem visszük nyugatra kizárólag, hanem elsősorban az Actákban közöljük. Az Acta Chimica is - mint a társadalomtudományok Actái - profilizozott részekre bontva jelenhet meg. A VII. Osztály minden kívánságnak eleget akart tenni, nem ajánlotta a Szovjetunióban való publikálást. Az osztályvezetőség segítette a nyugaton való publikálást, ezt az osztályelnök is elismerte. Az elnökségnek a külföldi publikálásra vonatkozó határozata elég rugalmas volt, a végrehajtásból látszik, hogy hogyan éltek ezzel az egyes osztályvezetőségek. Az elhangzott vita helyes volt és sok mindent tisztázott. A jelenlévő osztályelnökök helyes irányba fogják teregni a jövőben a publikálást. A következő megoldást javasolja amely biztosítaná mind a nyugati publikálás prioritását, mind pedig az Acták fejlesztését:

Az osztályvezetőségek engedélyezzék, hogy a kiváló tudományos eredményekről a nagy nyugati lapokban 10-15 soros közlemény jelenjék meg, amelynek utolsó mondata tájékoztatna arról, hogy melyik hazai Actában jelenik meg a teljes cikk.

Néhány nyugati lap szerkesztősége ezt az utolsó mondatot ki szokta hagyni a közleményből, gondoskodnunk kell arról, hogy ez a tájékoztatás azokban a nyugati lapokban jelenjék meg, ahol a felhívást nem szokták törölni a cikk végéről. Ezzel az eljárással az Acták publicitása jelentősen növelhető.

Az aspiránképzés kérdését helyesebbnek tartaná egy más alkalommal részletesen, külön megtárgyalni.

Többen felvetették a vita folyamán, hogy az anyagot hogyan lehet ismertetni az osztályokkal, tekintve bizalmas jellegét.

Az egyes osztályok politikai magatartása kell, hogy eldöntse ezt a kérdést. Néhány osztályon valóban nagyon óvatosan nyulnak a bírálat fegyveréhez, más osztályok élesebben bírálnak. Javaslatot kér arra vonatkozólag, hogy az egyes osztályok területén hogyan lehet az anyagot ismertetni. Ha az anyag felülvizsgálata minden osztályon megtörtént és az abban foglaltakat igazságosaknak találjuk, helyes lenne megjelentetni - neveikkel együtt - az Akadémiai Értesítőben. Ezért az egész elnökség felelős.

Köszöni Fogarasi tagtárs figyelmeztetését; az anyagban valóban nem mutatkozik egységes koncepció. Egyetért azzal is, hogy a kádernevelés legfontosabb eszköze az intézetek számának szaporítása. A szűkebb elnökség szorgalmazza a kormánytól új intézetek felállításának engedélyezését.

A jövő akadémikusainak nevelése összefügg a minősítés kérdésével. A jövő akadémikusai a mostani doktorok közül kerüljenek ki. Ezen a területen jelentős haladás a disszertációk beérkezése. A minősítésekkel kapcsolatban azonban nagyfokú elégedetlenség mutatkozik. A szegedi orvosi egyetem kara pl. egyhanguan határozatot hozott, hogy az összes egyetemi tanárok automatikusan doktorok legyenek. A középkáder, sztár-rendszer kifejezések, ha nem is szerencsések, de mindenki tudja, hogy mit értünk

alatta. A Személyzeti Osztály az elnökség tanácsadó szerve. A kádermunkáért az elnökség felelős; esetleg a Személyzeti Osztály munkáját külön anyagban lehet megtárgyalni.

Határozat:

1./ Az Akadémia kádermunkájáról szóló jelentést át kell dolgozni

a./ Az osztályelnökök és osztálytitkárok tárgyalják meg az általuk javasolt 2-3 akadémikussal a kádermunka kritikáját és a megbeszélés alapján készítsék el az osztályok az anyagot s küldjék meg az Elnökségnek.

b./ A meglévő anyagból kiindulva és az osztályok által megküldött anyagok beépítésével szűk elnökség készítse el ismét a Fogarasi osztályelnök által javasolt egységes koncepció szerint - a jelentést.

Felelős: Rusznyák István elnök.

2./ A határozati javaslatokat az Elnökség a következő módosításokkal hagyja jóvá:

1. pont helyesen:

A tudományos életben meglévő személyi ellentétek megoldását igyekezzenek az osztályvezetőségek megoldani és amennyiben ez az osztályvezetőségeken belül nehézségbe ütközne, csak akkor kerüljön tisztázásra szűkebb elnökség elé.

2. pont kiegészítendő azzal, hogy az egyéves káderterven kívül elkészítendő a káderfejlesztés távlati terve is.

3. pont helyesen:

Az Akadémia szűkebb elnöksége az osztályok kádertervének felhasználásával dolgozza ki az Akadémia káderfejlesztési tervét.

4. ponttal az Elnökség egyetért.

5. ponttal az Elnökség egyetért.

6. pont kiegészítendő:

Az aspiránsfelvételeknél a szakemberek és különösen az aspiránsvezetők szakvéleményét az eddiginél komolyabban kell tekintetbe venni.

7. pont helyesen:

A Tudományos Minősítő Bizottság vizsgálja felül azokat a minősítéseket, amelyeknél véleménye szerint nyilvánvalóan hibák történtek és erről tegyen jelentést az Elnökségnek.

8. pont helyesen:

Azokban az akadémiai intézetekben, amelyekben az intézet igazgatója nem akadémikus, az osztályvezetőség egy tagja legyen az intézet tudományos tanácsának a tagja.

9. és 10. pontot az Elnökség jóváhagyja azzal a módosítással, hogy a "középkáderek" elnevezés helyett mindenütt "fiatal tudósok" elnevezés szerepjen.

11. ponttal az Elnökség egyetért.

12. pont törlendő.

3./ Jelentés a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról.

Határozat: Az Elnökség az előrehaladott időre való tekintettel a Tudományos Minősítő Bizottság munkájáról szóló jelentés megvitatását leveszi a napirendről.

4./ Javaslat a Tudós Klub felállítására.

Rusznayk István elnök Elnökség elé terjeszti a Tudós Klub felállítására és szervezeti szabályzatára vonatkozó javaslatot.

Határozat: Elnökség a benyújtott javaslatot elfogadja azzal, hogy az V. fejezet 3./ pontját világosabban kell megfogalmazni.

Felolós: Rusznayk István elnök.

5./ Jelentés a Nagygyűlés előkészületeiről.

Osztrovszki György főtitkár tájékoztatja az Elnökséget a Nagygyűlés előkészületeiről. Bejelenti, hogy a főtitkári beszámoló ez évben nyilvános lesz és csak a beszámoló megvitatása kerül a zárt közgyűlés elé.

Fogarasi Béla osztályelnök bejelenti, hogy a programban szereplő Havas Ernő előadás elmarad.

Az Elnökség a főtitkár tájékoztatását tudomásul veszi.

K.m.f.

A jegyzőkönyv hiteles:

Havasi Gyula s.k.
elnökségi tag.